

Παναγιώτης Μαυροειδής

Διατυπώναμε και διατυπώνουμε αυτούς ή τους άλλους αναγκαίους στόχους: Αγώνας, αντίσταση, εγρήγορση, αφύπνιση, ξεσηκωμός, ανατροπή, κοινωνικός μετασχηματισμός, επανάσταση.

Διαφωνίες, διχογνωμίες, φωνές, αντιπαραθέσεις. Επιβεβαίωναν και επιβεβαιώνουν τη σφριγηλότητα και συνεκτικότητα της «πρότασης». Με μια έννοια την δικαίωναν και ας έπειθε με δυσκολία.

Σε αυτό το κολασμένο πολιτικό μεσοδιάστημα, φαίνεται ωστόσο να αντιμετωπίζουμε συχνά, τη βαρύτερη αντίρρηση: την **ηχηρή σιωπή**. Σαν να είμαστε ακίνητοι, ενώ γίνεται κατακλυσμός και θα έπρεπε να τρέχουμε. Ή μήπως είμαστε σε “ακίνητο χορό” (που διαβάζαμε παλιότερα), σε ένα περιβάλλον ηχηρής σιωπής;

Ναι, στις απεργιακές συγκεντρώσεις της 12^{ης} Νοέμβρη πορεύτηκαν ξανά χιλιάδες αριστεροί, κομμουνιστές, φυσικές **πρωτοπορίες** των κοινωνικών χώρων και αγώνων. Ωστόσο, η **συμμετοχή στην απεργία** ήταν εξαιρετικά περιορισμένη, ειδικά στον ιδιωτικό τομέα. Και ακόμη πιο ψαλιδισμένη ήταν η **πεποίθηση** για το αποτέλεσμα της δράσης.

Σε ποιο περιβάλλον λοιπόν ανεμίζουμε διακηρύξεις και προοπτικές;

Βασική προϋπόθεση για να αναμετρηθείς ακόμη και με το μεγαλύτερο εμπόδιο, είναι να το δεις, να το **αναγνωρίσεις**, να σχεδιάσεις τη στάση σου. Αυτό ακριβώς συνιστά μια στάση πεποίθησης και στόχευσης για τη νίκη, έναντι μιας ήττας γεμάτης με ασυλλόγιστους πανηγυρισμούς ή αναθέματα για τον κόσμο που «δε λείει να καταλάβει και να κουνηθεί».

Ζούμε σήμερα τις συνέπειες της **στρατηγικής του σοκ** και της **συνειδητοποίησης**, από

τον ευρύ κόσμο, του πραγματικού κοινωνικού και πολιτικού συσχετισμού. Η αλήθεια όταν τη γνωρίζουμε δεν είναι πάντα συναρπαστική. Συχνά είναι και καθηλωτική.

Το ξαφνικό πέρασμα από το σκοτάδι στο φως (και αντίστροφα)- ως το θυμηθούμε- δημιουργεί μια προσωρινή τύφλωση.

Στην περίπτωσή μας, ήταν μεγάλο αυτό το σκοτάδι, γεμάτο από νανουριστικές αυταπάτες.

Ο **ΣΥΡΙΖΑ**, τιμώμενος δεξιόθεν και αριστερόθεν, κατά περίπτωση, ως αναμορφωτής της χώρας ή σωτήρας της αριστεράς.

Η «**κυβέρνηση της αριστεράς**», ως σχεδόν μαγικό ραβδί.

Η **ΕΕ**, που θα άλλαζε ή αν μη τι άλλο θα συνειδητοποιούσε ότι δεν είναι προς το συμφέρον της μια τόσο άγρια λιτότητα.

Ο **έλληνας επιχειρηματίας**, που θα αντιλαμβανόταν ότι έχει συμφέρον από υψηλή αγοραστική δύναμη των μισθωτών, ώστε να πουλάει τα προϊόντα του.

Παραμύθια της Χαλιμάς, που βρέθηκαν μαζί στον πάτο του γκρεμού...

Αν γινόταν στο παρελθόν μια απεργία των εργαζομένων στην αποκομιδή των απορριμμάτων στους Δήμους, υπήρχε ένας τρόμος: τα σκουπίδια απλωμένα καταμεσής στο δρόμο! Πόσο να το αντέξει αυτό μία πόλη; Μία βδομάδα, δύο βδομάδες; Οτιδήποτε άλλο, ήταν αδιανόητο.

Αν περάσει κανείς από τον Πύργο Ηλείας, θα δει εδώ και ίσως δύο χρόνια τα σκουπίδια, μόνιμα στους δρόμους, μεγαλοπρεπώς απλωμένα σε κάθε γωνία, σταυροδρόμι και αλάνα. Το αδιανόητο, εκεί έγινε ρουτίνα. Μόνο εκεί;

Υπάρχει μια οριακή κοινωνική και πολιτική στιγμή, όπου ακριβώς **το αδιανόητο εμπεδώνεται ως κανονικό και μετατρέπεται σε ρουτίνα**. Η φτώχεια, το κομμένο ρεύμα, το κλειστό σχολείο, το διαλυμένο νοσοκομείο, η ξενιτιά των νέων, η μετατροπή της σύνταξης σε επίδομα κηδείας, η τερατώδης ανεργία, το σκύψιμο στον εργοδοτικό δεσποτισμό, το να δουλεύεις χωρίς να πληρώνεσαι.

Ξαφνικά, ο ευρύς κόσμος, νοιώθει να είναι **κυκλωμένος από κινδύνους**, που δε μπορεί να αντιμετωπίσει. Οι δήθεν «εύκολες» λύσεις κάηκαν. Ο κίνδυνος είναι πάντα ένα φυτώριο παραλυτικού φόβου, με κυρίαρχο το **αίσθημα της αδυναμίας**.

Δεν πρόκειται ούτε για αποκοτιά, ούτε για αδιαφορία, ούτε για «κίότεμα». Είναι μια κατάσταση απότοκη του ταξικού, κοινωνικού αλλά και του πολιτικού, ιδεολογικού συσχετισμού. Οι αυταπάτες περί το ΣΥΡΙΖΑ, την κυβέρνηση, την ΕΕ και την ανέφελη «ανάπτυξη για το καλό όλων», θα πληρωθούν ακριβά, με τόκο και με αναδρομικό πρόστιμο.

Από την άλλη, «εμείς», υποχρεούμαστε **να αναμετρηθούμε** με το φόβο και την αδυναμία, χωρίς κραυγές και αναθέματα, αλλά με σύνεση και αποφασιστικότητα ταυτόχρονα.

Δεν είναι λύση ούτε η **φυγή**, ούτε η απεγνωσμένη **επίθεση** (αυτοκτονίας).

Άλλος δρόμος από το να παλέψουμε δεν υπάρχει. Μα αυτός ο αγώνας είναι πολυεπίπεδος και δεν είναι μόνο «απεργίες, καταλήψεις, διαδηλώσεις». Διότι αυτές με **σιωπές** και **απουσίες** δε γίνονται.

Ναι, ο φόβος παραλύει και κονταίνει τη γυναίκα που δουλεύει στο σουπερμάρκετ για 300 ευρώ για λίγους μήνες, διότι έχει κατσαρόλα να γεμίσει. Κάνει πως αδιαφορεί για την απεργιακή προκήρυξη, ίσως και να την πετάει επιδεικτικά μπροστά στον προϊστάμενο. Και αυτός πάλι, με τα 700 ευρώ, καμώνεται πως είναι συμφιλιωμένος με το ρόλο του μπάστακα και ας αγωνιά για τα άνεργα παιδιά του. Γεννήτορας όμως του φόβου και για τους δυο, είναι η μαζική ανεργία, ο κίνδυνος μετάβασης σε αυτήν.

Αυτή είναι η πρώτη πρόκληση: **Να μην αποσυνδεθεί ο φόβος από τους κινδύνους που τον προκάλεσαν**. Διότι τότε είναι παραλυτικός. Τότε είναι που δε γίνεται οργή (έστω κρυμμένη), αλλά πανικός. **Δουλειά για όλους, με όλα τα δικαιώματα και με λιγότερο χρόνο εργασίας**. Χωρίς αυτό το πρόταγμα, χωρίς αυτή τη δράση, χωρίς αυτό το δρόμο, είναι ανάπηρο το κάλεσμα στην απεργία. Χωρίς αυτή την **πολιτική διάσταση**, δεν υπάρχει εργατικό κίνημα οποιουδήποτε είδους. Κακά τα ψέματα, έχει λείψει αυτό. Αλήθεια πότε έθεσε το εργατικό κίνημα και η αριστερά με συνολικό πολιτικό τρόπο την απαίτηση για 30 ώρες δουλειά τη βδομάδα για όλους;

Δεν αρκεί ωστόσο και το ξέρουμε. Καπιταλισμός χωρίς εφεδρικό στρατό ανεργίας δεν υπάρχει. Όσο πιο ανεπτυγμένος και «σύγχρονος», τόσο περισσότερο ισχύει αυτός ο «νόμος». Κάπως έτσι φτάσαμε εδώ: Οι μισοί να δουλεύουν σαν δουλοπάροικοι και οι άλλοι μισοί άνεργοι.

Είναι η δεύτερη πρόκληση που πρέπει να κοιτάξουμε στα μάτια: **Να μην αποσυνδεθούν οι κίνδυνοι από τις κοινωνικές και ταξικές αιτίες που τους γέννησαν και τους**

αναπαράγουν. Δουλειά, συλλογική ζωή, κοινωνικός πολιτισμός, ελευθερία και δημοκρατία για όλους, όταν όλα χορεύουν στους ρυθμούς του κυνηγιού του ιδιωτικού καπιταλιστικού κέρδους, του απαρασάλευτου διευθυντικού δικαιώματος και της λατρείας του κοινωνικού δαρβινισμού ως τελευταίας λέξης της εξέλιξης, δεν μπορούν να υπάρξουν.

Φυσικά και δεν είναι μόνο θέμα «εξηγήσεων» και «διαφώτισης». Και μάλιστα «δια μιας», κάτι σαν στοίχημα. Απαιτείται ένα πλέγμα δράσεων και επιλογών.

Στην καθημερινή διεκδικητική δράση, τις κινηματικές πρωτοβουλίες.

Στη σκληρή μάχη για την οργάνωση κόσμου. Για την αγωνιστική του κίνηση με ποικιλία μορφών.

Στην προσπάθεια ενός νέου πολιτισμού δημιουργίας και αντίστασης, τη μάχη ενάντια στην απαξίωση της καλής αισθητικής.

Για την αλλαγή των πολιτικών συσχετισμών, υπέρ ενός μετώπου εργατικής πολιτικής.

Με την πολιτική και ιδεολογική αντιπαράθεση με τις συστημικές «αξίες» και τα απολογητικά για τον καπιταλισμό δόγματα.

Την τολμηρή προβολή ενός νέου σχεδιάσματος επανασυγκρότησης των κοινωνιών και της ανθρωπότητας σε μια βάση ισότητας, μοιράσματος, δημοκρατίας, ελευθερίας, ειρήνης, οικολογικής ισορροπίας.

Δηλαδή μιας νέας ουτοπίας κοινής συλλογικής ζωής. Όχι ακίνητης, αλλά αντίθετα ολοζώντανης, καθώς θα κινείται από την αντίθεση του καλύτερου προς το καλό, που όμως θα μετριούνται μόνο με βάση τα προηγούμενα. Σε τελευταία ανάλυση, με την αναζήτηση ενός νέου κομμουνισμού.

Δεν είναι όλα αυτά μια εύκολη υπόθεση. Ούτε διαλέγει κανείς και παίρνει όποια από τα παραπάνω μετερίζια του φαίνονται πιο βολικά. **Μάχες που δίνονται**, δε σημαίνει ότι κερδίζονται. Σε αυτό, μπορεί να «φταίει» ο αντίπαλος, μπορεί «εμείς». Το συνηθέστερο είναι να φταίμε και οι δύο, για διαφορετικούς και αντίθετους λόγους, που ωστόσο συναρθρώνονται. Αλλά, από τον αντίπαλο είναι ανόητο να ζητάς ευθύνες για το ότι μας νίκησε...

Όμως, οι **μάχες που δε δίνονται**, όχι μόνο δε κερδίζονται (πως θα μπορούσε;), αλλά η

απουσία τους (και πολύ περισσότερο η αναγόρευση της αδυναμίας και της απουσίας σε αρετή και μονόδρομο) συνιστά την ισχυρότερη παρουσία του αντιπάλου μέσα στο «δικό μας» στρατόπεδο.

Να σταθούμε λοιπόν στα ίσα απέναντι στη μεγαλύτερη πρόκληση από όλες: **να μην εκτεθούμε απέναντι στο φόβο και τους κινδύνους, με τον τρόπο που η κυρίαρχη, η συστημική αντίληψη ορίζει.**

Από τη μια, μας λένε, υπάρχουν οι «**μεγάλοι κίνδυνοι**», απόρροια πολύ βαθιών αιτιών. Οι οποίοι είναι αναπότρεπτοι, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα για αυτούς, δεν τους σκεφτόμαστε, δεν ασχολούμαστε. Αλλιώς θα παραλύσουμε, θα τρελαθούμε, θα φύγει η ζωή πριν το καταλάβουμε, χωρίς να ζήσουμε.

Από την άλλη, συνεχίζουν, υπάρχουν οι κοντινοί, απτοί, «**άμεσοι κίνδυνοι**» που μας τυλίγουν. Με αυτούς, ναι, μπορούμε να ασχοληθούμε, είναι του χεριού μας, είναι διαχειρίσιμοι και πρέπει να αποδείξουμε την ικανότητα μας να τους διαχειριστούμε.

Αυτή ακριβώς η λογική είναι που αποδεικνύεται τελικά **μπούμερανγκ**, όχι μόνο για τη ζωή σε ένα μέλλον «που διαρκεί πολύ και δεν έρχεται ποτέ», αλλά και στο παρόν που όχι μόνο παραμένει έτσι ζοφερό, αλλά θανατώνεται εντός του η ζωογόνος κυοφορία του αύριο.

Ας μη ξεχνιόμαστε: Δικαιολογήθηκε η αποδοχή της παραμονής στον αυτόματο πιλότο κανιβαλισμού της ευρωζώνης, στο όνομα του να πάρει μια ανάσα ο κόσμος και βλέπουμε. Και μειώθηκαν οι συντάξεις. Θεωρήθηκε ως δεδομένη η αρχή της ανταγωνιστικότητας στο ευρύ πλαίσιο της οικονομίας, στο όνομα της άμεσης επιβίωσης των πλέον φτωχών. Και αυξήθηκαν ακόμη και τα εισιτήρια.

Η **τόλμη** είναι να ξεφύγει κανείς από αυτόν τον **κύκλο**, όχι να τον συμπληρώνει όταν δημιουργείται ένα κενό στη συνέχειά του.

Αν το καλοσκεφτούμε, αυτή η λογική της προσοχής στη «διαχείριση» των «άμεσων κινδύνων», είναι ο πυρήνας της αστικής συστημικής λογικής. Η συμπλήρωση των κενών και των ρωγμών που αυτή παρουσιάζει, αποτελεί την πεμπουσία της λογικής της ήττας, της αστικής και μικροαστικής αριστεράς.

Διότι, ναι, δεν υπάρχει αριστερά γενικά. Πρέπει να διακρίνουμε την συστημική, αστική αριστερά. Αλλά και τη φοβισμένη αριστερά, την αριστερά της ήττας. Όχι αυτή που συνειδητοποιεί την ήττα του κόσμου και θέλει να την αναιρέσει. Αλλά αυτή που συνηγορεί

υπέρ της ήττας, βαφτίζοντάς την νίκη.

Θαυμαστός ο άλυτος **Γόρδιος Δεσμός**, μα ακόμη πιο λαμπρό το **κόψιμό** του, ως προϋπόθεση για τη συνέχεια και την πορεία μπροστά.

Οι **μύθοι** πάντα μας λένε κάτι, αλλά συχνά ενέχουν –και απαιτούν– και την **αντιστροφή** τους.

Καλή η περισυλλογή και ο σκεπτικισμός του **γερο-Δαίδαλου**, αλλά σε στιγμές σαν τις τωρινές, χρειαζόμαστε και την αυτοπεποίθηση και την αναίδεια του **νεαρού Ίκαρου**.

Η κοινωνική ιστορία, όπως και η επιστήμη και οι τέχνες, μόνο με επαναστάσεις, τομές και επώδυνες αναιρέσεις προχωρούν, με τον ίδιο τρόπο που και η γέννα προϋποθέτει κοιλοπόνεμα και μάτωμα.

Όχι λοιπόν, δεν πρόκειται για ακινησία, αλλά για εποχή κυοφορίας. Το δυνατό όπως πάντα γεννιέται μέσα από το σκληρό τσόφλι του αδύνατου.

Ξανά πρέπει να στηθεί σε πρώτο πλάνο, με νέα υλικά, με νέους πρωταγωνιστές, με νέα όνειρα και εργαλεία, ένα συνολικό πρόταγμα αντικαπιταλιστικής επανάστασης και νέας χειραφετητικής κομμουνιστικής προοπτικής. Με την αναγκαία τακτική, στρατηγική, αλλά και το επαναστατικό υποκείμενο που να την «χτίζουν» εντός των ζωντανών μαχόμενων ανθρώπων στο σήμερα.